

گزیده‌ای از آراء شورای عالی ثبت (در قسمت اسناد)

قادر فرامرزیپور^۱

مقدمه

پرونده اول

خانم نرگس واحدی (زوجه) مستنداً به سند نکاحیه شماره ۱۳۸۱ - ۵۴/۱۰/۱۰ تنظیمی دفترخانه ازدواج شماره..... تهران جهت وصول مبلغ ۱۴۶۱۲۰۰۰۰ ریال بابت صداقیه و مبلغ ۷۳۰۶۰۰۰ ریال بابت نیم عشر اجراء مبادرت به صدور اجرائیه علیه زوج آقای محمد رحمتی نموده است. اجرائیه وفق مقررات صادر و در تاریخ ۸/۸/۸۳ به مديون ابلاغ گردیده، سپس بستانکار در قبال قسمتی از طلب تقاضای بازداشت تلفن همراه به شماره... و نیز در قبال مبلغ ۴۴۶۲۰۰۰۰ ریال تقاضای کسر حقوق و در قبال مبلغ ۸۰۰۰۰۰۰۰ ریال تقاضای بازداشت اتومبیل پژو ۲۰۶ به شماره انتظامی... را نموده که مراتب به ترتیب به شرکت مخابرات، امور مالی بازنشستگی بانک صادرات و اداره شماره‌گذاری نیروی انتظامی اعلام و طی نامه‌های شماره ۱۵۱/۱۰۳۷/۳۲۳۲۷ - ۸۳/۱۰/۹ و ۱۳/۱۹/۴۰۱/۵۵/۸۶۴۷ - ۸۳/۹/۲۹ شرکت مخابرات و اداره شماره‌گذاری تلفن همراه و اتومبیل فوق‌الذکر متعلق به مديون بازداشت گردیده، که براساس نظریه مورخه ۸۴/۱۰/۲۷ کارشناس رسمی دادگستری

قیمت اتومبیل مذکور به مبلغ ۷۹۰۰۰۰۰۰ ریال ارزیابی گردید. مضافاً این که به صورت ماهانه وجوهی از حقوق مدیران کسر و در وجه بستانکار کارسازی می‌گردد.

مدیون طی مشروح‌ه وارده ۲۲۰۰۵ - ۸۴/۱۰/۲۰ با ارائه مدارکی از جمله گواهی مؤسسه اتومبیل کرایه مبنی بر اشتغال نامبرده در مؤسسه مذکور اظهارنظر نموده که بازداشت اتومبیل مذکور خلاف ماده ۶۹ آیین‌نامه اجراء و ماده ۵۲۳ و ۵۲۴ آیین‌نامه دادرسی مدنی و جزء مستثنیات دین می‌باشد، مراتب به اداره کل اجراء گزارش و منجر به صدور نظریه مورخه ۸۴/۱۱/۱ به شرح زیر گردیده است:

«در مورد گزارش مدیون به بازداشت اتومبیل پژو به پلاک... اعتراض و اعلام نموده در آژانس کار می‌کند، جزء مستثنیات دین است چون در ماده ۶۹ آیین‌نامه اجرا مفاداسناد رسمی اتومبیل شخصی جزء مستثنیات دین نیابوده لذا اعتراض مدیون وارد به نظر نمی‌رسد...»

نظریه فوق به طرفین ابلاغ و مدیون به نظر اعتراض و تقاضای طرح موضوع در هیئت نظارت را نموده که موضوع در هیئت نظارت مطرح و منجر به صدور رأی شماره... بدین شرح گردیده است:

رأی هیئت نظارت

«صرفنظر از این که مدیون برای اثبات این موضوع که اتومبیل مورد بازداشت وسیله کار او می‌باشد اقامه دلیل کرده است نظر به این که قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی در ماده ۵۲۴، اتومبیل را هم از مستثنیات دین به شمار آورده و این قانون نسبت به آیین‌نامه اجراء مفاد اسناد رسمی لازم‌الاجرا موخرالتصویب است و علی‌الاصول آیین‌نامه نمی‌تواند با قانون تعارض داشته باشد به نظر هیئت اعتراض وارد و نظر اداره ثبت نقض می‌شود.»

بستانکار به رأی هیئت نظارت اعتراض نموده، موضوع جهت رسیدگی به اداره کل امور اسناد و سردفتران ارجاع گردید و کارشناس مربوطه به شرح زیر گزارش نموده است:

«با عنایت به مراتب معروضه و با توجه به این که وفق ماده ۶۹ آیین‌نامه اجراء اتومبیل پلاک سفید از شمول مستثنیات دین خارج می‌باشد و از طرفی ماده ۵۲۴ قانون آیین‌نامه دادرسی مدنی در خصوص اجرائیه‌های صادره از اجرای احکام دادگاه‌ها لازم‌الاجراء بوده است و نسبت به اجرائیه‌های صادره از ادارات ثبت که دارای قوانین و مقررات خاص است قابل تسری نمی‌باشد بنابراین رأی هیئت نظارت در این خصوص مواجه با اشکال و برخلاف قوانین و مقررات جاریه صادر و تقاضای طرح موضوع در شورای عالی ثبت را می‌نماید.»

مسئول اداره امور اسناد پس از وصول گزارش مذکور به شرح زیر اعلام نظر نموده:

«ضمن تأیید گزارش با عنایت به این که اتومبیل مورد بازداشت دارای پلاک شخصی بوده موضوع با هیچ یک از بندهای ماده ۶۹ آیین‌نامه اجراء مطابقت نداشته و جزء مستثنیات دین محسوب نمی‌شود بنابراین رأی هیئت نظارت محل ایراد بوده و قابل طرح در شورای عالی ثبت می‌باشد.» پرونده در شورای عالی ثبت (قسمت اسناد) مطرح و به شرح زیر انشاء رأی گردیده است:

رأی شورای عالی ثبت (قسمت اسناد)

«با توجه به محتویات پرونده و گزارش کار، نظر به این که بدهکار صرفاً به علت این که اتومبیل مورد بحث وسیله امرار معاش وی می‌باشد آن را جزء مستثنیات دین می‌داند و با عنایت به این که نامبرده کارمند بازنشسته بوده و از محل حقوق بازنشستگی می‌تواند امرار معاش نماید لذا نتیجتاً رأی هیئت نظارت نقض می‌گردد.»

پرونده دوم

دفتر ازدواج شماره... تهران طی شماره ۳۸- ۸۴/۹/۲۱ اعلام نموده که به استناد سند ازدواج شماره ۲۵۵۹ - ۵۶/۶/۳ واقعه ازدواج به نام عبدالنظر شهرت آهوان با گذرنامه شماره... صادره از پاکستان و دوشیزه بهناز موسوی پور مهram ثبت گردید. سپس با فوت زوج، زوجه ضمن درخواست اصلاح نام آن مرحوم در سند نکاحیه از (عبدالنظر) به (عبدالنذیر) برابر شناسنامه متوفی اعلام نموده ازدواج منعقد فوق‌الذکر براساس پاسپورت

صورت گرفته و بعد از تابعیت ایرانی زوج و صدور شناسنامه به نام وی نام او به (عبدالنذیر) تغییر یافته که این موضوع سبب مغایرت شناسنامه و سند نکاحیه گردیده است. در خصوص موضوع مطروحه گزارش مورخه ۸۴/۹/۳ بازرسی نیز حاکی است که سند ازدواج ۲۵۵۹ - ۵۶/۶/۳ به عنوان عقد دائم فی مابین دوشیزه موسوی پور (آقای عبدالنظر) در دفتر ازدواج ثبت و از لحاظ امضاء تکمیل می‌باشد.

موضوع در هیئت نظارت ثبت استان مطرح و به شرح زیر انشاء رأی گردیده است:

رأی هیئت نظارت

«نظر به این که اشتباهی که موجب اظهار نظر هیئت گردد ملاحظه نشد بنابراین هیئت خود را فارغ از رسیدگی می‌داند.»

به لحاظ وصول اعتراض مراتب جهت طرح در شورای عالی ثبت گزارش و توسط کارشناس مربوطه رسیدگی و به شرح زیر گزارش گردیده است:

با عنایت به موارد مطروحه صرف‌نظر از این که تغییرات حاصله در نام زوج بعد از واقعه ازدواج انجام پذیرفته با توجه به این که هرگونه اصلاح در مفاد سند ازدواج و ثبت دفتر و سوابق مربوطه مستلزم صدور و ارائه احکام از مراجع قضایی می‌باشد لذا رأی هیئت نظارت تأیید می‌گردد، علی‌هذا با توجه به این که رأی هیئت نظارت به استناد بند ۷ ماده ۲۵ اصلاحی قانون ثبت صادر گردیده موضوع قابل طرح در شورای عالی ثبت می‌باشد.

رئیس محترم امور اسناد هم در ذیل گزارش مذکور به شرح زیر اظهارنظر نموده‌اند:

«ضمن تأیید گزارش با توجه به این که اصلاح نام زوج در سند نکاحیه مورد بحث نیاز به حکم دادگاه دارد به نظر رأی هیئت نظارت صحیح صادر شده لیکن چون رأی هیئت در اجرای بند ۷ ماده ۲۵ اصلاحی قانون ثبت صادر و مورد اعتراض واقع شده است موضوع قابل طرح در شورای عالی ثبت می‌باشد.»

موضوع در شورای عالی ثبت (قسمت اسناد) مطرح و به شرح زیر اقدام به انشاء رأی

شده است:

رای شورای عالی ثبت (قسمت اسناد)

«با توجه به محتویات پرونده و گزارش کار، قطع نظر از این که متعاقب رأی هیئت نظارت در خصوص موضوع دادنامه شماره ۳۴۴ - ۸۵/۴/۲۶ شعبه دوازدهم دادگاه عمومی تهران صادر و به موجب نامه شماره ۱۲۰/۱۲/۸۵ - ۸۵/۶/۲۱ دفتر دادگاه مذکور قطعیت یافته است لیکن رأی هیئت نظارت صحیحاً صادر شده و تأیید می‌گردد.»

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی